

บทบรรณาธิการ

ภาษาเป็นระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์กำหนดขึ้นมาใช้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดเพื่อติดต่อสื่อสารกันในสังคม ภาษากับความคิดจึงเป็นปฏิกิริยาผูกโซ่ที่เกี่ยวเนื่องกันอย่างแยกออกจากกันไม่ได้ การศึกษาภาษาที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ จึงย่อมทำให้เห็นถึงเครือข่ายความคิดที่สอดคล้องประสานกันอยู่ในการใช้ภาษานั้น ๆ

วารสารวรรณวิทัศน์ฉบับ “เครือข่ายความคิด” ฉบับปีที่ 23 เล่มที่ 2 จึงได้รวบรวมบทความจำนวน 6 บทความ ทั้งบทความในด้านภาษาและวรรณกรรมซึ่งแสดงให้เห็นการใช้ภาษาในการถ่ายทอดความคิดไว้ ดังนี้

บทความเรื่อง “การวิเคราะห์ความหมายและเครือข่ายความหมายของชุดไฟในทรานส์ฟอร์มเมชันเกม” ของนุชจรี เล็กบางพวงส์ และจันทิมา อังคพณชกิจ เป็นบทความที่วิเคราะห์เครือข่ายความหมายของชุดไฟในทรานส์ฟอร์มเมชันเกม (Transformation game) ซึ่งเป็นเกมสำหรับการสร้างการตระหนักรู้และปรับเปลี่ยนตัวเอง พบว่าทรานส์ฟอร์มเมชันเกมมิใช่เกมเพื่อความบันเทิงเท่านั้น แต่เป็นเกมที่สร้างความหมายและพลังการเรียนรู้ด้านการใช้ชีวิตที่ดีให้แก่ผู้เล่นเกมด้วย

บทความเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับชุดความคิดความเป็นครูในภาพยนตร์สั้นชุดหนึ่งครูของ 7-Eleven” ของกานต์ธีรา สมาลาวงษ์ ณิชชา ศรีลาชัย อชิรญา หวังสวัสดิ์ปรีชา และพรหมมินทร์ ประไพพงษ์ เป็นบทความที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับชุดความคิดความเป็นครูในภาพยนตร์สั้นชุดหนึ่งครูของ 7-Eleven ซึ่งการใช้กลวิธีในการนำเสนอชุดความคิดเกี่ยวกับความเป็นครูมีบทบาทสำคัญในการขับเน้นชุดความคิดความเป็นครูให้เด่นชัดขึ้นและยังมีผลต่อการกำหนดความเป็นครูที่พึงประสงค์ในสังคมไทยได้

บทความเรื่อง “ชาว- ในภาษาไทย” ของดำรงค์ นันทมาสุข เป็นบทความที่วิเคราะห์ความหมายของคำประสมที่ขึ้นต้นด้วย ชาว- โดยนอกจากจะพบว่ามีความหมายในลักษณะต่าง ๆ แล้ว คำประสม ชาว- ยังมีการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย การซ้อนทับของความหมาย และยังมีการสร้างคำใหม่ด้วย

บทความเรื่อง “การสืบสืบทอดเพลงลูกกรุงของไทย” ของต่อพงศ์ เชื้ออุ้น และ นิตยา แก้วคัลณา เป็นบทความที่แสดงให้เห็นการสืบสืบทอดเพลงลูกกรุงของศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง ซึ่งนักแต่งเพลงได้สืบสืบทอดขนบวรรณศิลป์มาเป็นฐานในการสร้างสรรค์ผลงาน อีกทั้งยังนำบทเพลงลูกกรุงมาปรับเปลี่ยน ดัดแปลง ปรับใช้ สืบสืบทอดขึ้นใหม่ใน บริบทสังคมไทยร่วมสมัย ทำให้เพลงลูกกรุงยังคงดำรงอยู่ในความรู้ของผู้ฟังทุกยุคสมัย

บทความเรื่อง “คติชนกับการสร้างสรรค์เนื้อหาในนวนิยายแนวสืบสวน สยองขวัญ ชุด การิน ปริศนาคดีอากรรม ของอัยย์” ของจุฑารัตน์ ธีรสูง และวัชรภรณ์ ดิษฐบ้าน เป็นบทความที่แสดงให้เห็นการสร้างสรรค์เนื้อหาของนวนิยายจากการใช้ข้อมูล คติชนเดิม การดัดแปลงข้อมูลคติชนเดิม การสร้างข้อมูลเชิงคติชนจากการนำสิ่งของเครื่องใช้ มาผสมผสานกับจินตนาการ และการผสมผสานคติชนกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้เกิด ใสยวัตถุและพิธีกรรมใหม่ซึ่งมักดัดแปลงมาจากความเชื่อในสังคมไทย โดยเฉพาะความเชื่อ จากอิทธิพลของพุทธศาสนา วัฒนธรรมอื่น และความเชื่อท้องถิ่น

บทความเรื่อง “น้ำเมาในสูตรไวยากรณ์ของปาณินิ” ของธวัชชัย ดุลยสุจริต บทความนี้นำเสนอสูตรไวยากรณ์ภาษาสันสกฤตที่เกี่ยวข้องกับน้ำเมาจากตำราไวยากรณ์ ชื่ออักษฎาธยายของปาณินิ โดยนำเสนอคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับน้ำเมา รวมทั้งลักษณะทาง ไวยากรณ์ที่ปรากฏในสูตรดังกล่าวด้วย

บทความทั้ง 6 บทความจึงเป็นการศึกษาที่ทำให้มองเห็นเครือข่ายความคิดที่แฝงเร้น อยู่ในการใช้ภาษานั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน ดังนั้นการพิจารณาวิเคราะห์ตีความภาษาที่มนุษย์ ใช้ในการสื่อสารให้ลึกซึ้งก็ยิ่งจะทำให้เข้าใจความคิดที่ต้องการสื่อสารระหว่างกันได้อย่าง ชัดเจนยิ่งขึ้น

สุภาพร พลายเล็ก